

Інформаційні матеріали Українського інституту національної пам'яті до Дня українського добровольця

З історії сучасного добровольчого руху

Дата на пошанування українських добровольців – 14 березня – обрана не випадково. Саме в цей день у 2014 році на тренувальну базу в Нових Петрівцях з Майдану Незалежності вирушили перші 500 бійців-добровольців Самооборони Майдану для формування першого добровольчого батальйону. Чоловіки й жінки самоорганізувалися та вирушили на схід України – на захист нашої держави та її суверенітету.

Одна з головних причин формування окремих незалежних батальйонів учасниками Майдану, котрі вирішили боронити державність на фронті, – бажання захищати Україну, залишаючись разом із побратимами, з людьми, що стояли пліч-о-пліч на барикадах або були товаришами з патріотичних рухів.

Навесні того ж року при облдержадміністраціях було розпочато набір до батальйонів територіальної оборони, що формувалися з мешканців-добровольців областей під керівництвом Міністерства оборони України. Одночасно створювалися добровольчі формування Національної гвардії України і патрульної служби поліції особливого призначення під керівництвом Міністерства внутрішніх справ. Окремо добровольці формували незалежні від державних силових структур добровольчі батальйони, які стали щитом на захисті України на початку російської збройної агресії.

Внесок добровольчих формувань у захист незалежності України під час збройної агресії РФ на сході нашої держави у 2014 році важко переоцінити.

14 БЕРЕЗНЯ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ДОБРОВОЛЬЦЯ

«Майдан... війна... Все почалося якось паралельно... В принципі, рішення було прийняте досить давно. Я помаленьку готувався... сам купував якусь форму... морально я був готовий до поїздки на схід. І я дуже щасливий, що побував там... там є патріоти, там є справжні люди... Там є та Україна, яку я хотів бачити... Я скажу одну фразу, хай це буде пафосно, але я не боюся цих слів. Люди, які там – це реально цвіт нації. Ці люди будуть здатні дуже скоро змінити країну. Це люди ерудовані, вони стоять високо інтелектуально, люди різних професій, національностей».

ВАСИЛЬ СЛІПАК

УБД у складі ДУК "ПРАВИЙ СЕКТОР".

ЗАГИНУВ У БОЮ ПОБЛИЗУ ЛУГАНСЬКОГО У 2016 Р.

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

Тоді, у 2014 році, добровольчі батальйони дали змогу провести мобілізацію, відтак по суті врятували Українську державність від загибелі.

Під час збройної агресії РФ на сході України добровольчі формування брали участь в оборонних і наступальних операціях. Так, в обороні Донецького аеропорту поряд із спецпризначенцями 3-го окремого полку, бійцями 79-ї, 80-ї, 81-ї, 95-ї окремих аеромобільних, 93-ї та 72-ї окремих механізованих бригад, 1-ї окремої танкової бригади, 57-ї окремої мотопіхотної бригади, 91-го окремого полку, 90-го окремого аеромобільного та 74-го окремого розвідувального батальйонів, бійцями полку "Дніпро-1", брали участь і бійці Добровольчого українського корпусу (ДУК), батальйону ОУН та інші.

Загалом у боях 2014–2015 років російсько-української війни на сході України брали участь майже 40 добровольчих батальйонів. Вони були першими, хто став на захист держави в умовах збройної агресії. Переважна більшість із них згодом перетворилася на військові частини силових структур.

14 БЕРЕЗНЯ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ДОБРОВОЛЬЦЯ

"До війни в мене не було друзів з Донеччини. В мене було до них таке... упереджене ставлення. На війні зустріла безліч місцевих, що пішли добровольцями, зрозуміла, як багато з них пішли воювати саме за Україну, усвідомила, що вони дуже круті. Що їм важко, як нікому, бо частина з них — ті, хто з окупованої території не можуть приїхати додому, що вони ще довго батьків не побачать... Вони неймовірні. І їх багато воювало..."

ВАЛЕРІЯ БУРЛАКОВА

ГРАНАТОМЕТНИЦЯ У "КАРПАТСЬКІЙ СІЧІ"

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

Новий виток розвитку добровольчому руху надав Закон України “Про основи національного спротиву”, що був ухвалений 16 липня 2021 року. Відповідно до цього Закону добровольче формування територіальної громади – це воєнізований підрозділ, сформований на добровільній основі з громадян України, які проживають у межах території відповідної територіальної громади, який призначений для участі у підготовці та виконанні завдань територіальної оборони в межах території відповідної територіальної громади.

14 БЕРЕЗНЯ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ДОБРОВОЛЬЦЯ

"Жодних докорів сумління через вражені цілі не відчуваю — не я це почала, мене змусили взяти до рук гвинтівку ті, хто намагається знищити мою державу. Навіть оті троє вбитих за ніч бойовиків (до речі, вони з Росії були) — не я ж до них лізла в окоп, а вони лізли в мій, щоб нас убити. Тож я лише захищала і захищалась. Я не вірю, що цей конфлікт буде розв'язаний мирним чи дипломатичним шляхом. Була б за мирний шлях, але, як на мене, це нереально. Тож залишається лише силовий. В усі часи священики благословляли воїнів захищати свою землю".

ОЛЕНА БІЛОЗЕРСЬКА

СНАЙПЕР У СКЛАДІ ДУК "ПРАВИЙ СЕКТОР" ТА УДА

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

Після того, як Кабінет Міністрів України постановою від 29 грудня 2021 року № 1449 затвердив Положення про добровольчі формування територіальних громад, в Україні почали створюватися перші добровольчі об'єднання для територіальної оборони. Розгорнулася ціла мережа таких формувань. Їхня діяльність здійснюється під безпосереднім керівництвом і контролем командира військової частини Сил територіальної оборони Збройних Сил України за територіальним принципом.

24 лютого 2022 року Росія розпочала широкомасштабне військове вторгнення на територію України. Країна-агресор із перших днів завдає ударів по цивільному населенню та інфраструктурі.

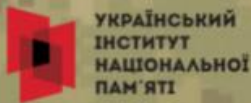
Відповіддю на вторгнення став, зокрема, масштабний добровольчий рух. З перших годин вторгнення сотні тисяч українців добровільно стали на захист Батьківщини, вступаючи до лав Збройних Сил України та територіальної оборони. Десятки тисяч для цього повернулися з-за кордону. Серед тих, хто добровільно взяв у руки зброю, – відомі спортсмени, зірки, люди різних професій.

14 БЕРЕЗНЯ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ДОБРОВОЛЬЦЯ

"Відверто кажучи, війна — це найяскравіша сторінка мого життя. Вона трагічна і світла водночас. Трагічна тим, що це біль, кров, втрати. Але це і велике надбання, це такий еволюційний момент творення і становлення нашої нації, який ми мусимо пройти. На ґрунті втрат ми вирощуємо надії, вирощуємо нове, те, без чого не може відбутися Україна. Я роблю це для своєї доньки, я хочу, щоб онуків вона мені народила в країні, яка називається Україна".

ІРИНА ЦВІЛА

ДОБРОВОЛЕЦЬ У БАТАЛЬЙОН «СІЧ»
(ЗАГИНУЛА 25.02.2022 РОКУ В БОЮ ПІД КИЄВОМ)

До українських добровольців, які зголосилися захищати свою державу, доєдналися іноземці. Українська держава закликала їх спільно боротися за мир і демократію у Європі та всьому світі.

Указом Президента від 28 лютого 2022 року № 82 з 1 березня 2022 року запроваджено безвізовий режим в'їзду в Україну для громадян іноземних держав, які бажають вступити до Інтернаціонального легіону оборони України, крім громадян держави-агресора. В Україну продовжують прибувати добровольці з різних країн світу, щоб стати на захист територіальної цілісності нашої країни. Зголосилися допомогти колишні військовослужбовці з Польщі, Швеції, Данії, Німеччини, Фінляндії, Великої Британії, США, Латвії, Литви, Японії, Нідерландів, Сирії, Лаоса, Індонезії і багатьох інших країн.

14 БЕРЕЗНЯ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ДОБРОВОЛЬЦЯ

"Війна входить у тебе раз і ніколи вже не виходить. Бо там друзі мої залишилися. Це – найбільший досвід у житті, це як дитину народити. Я досі не повернулася звідти морально. Деякі речі неможливо забути. Як колись ми вивозили пораненого побратима, серйозно пораненого, я гладила його по голові й співала йому колискову, а він плакав і намагався посміхатися. Він уже помирав, а я ще співала... Хіба це забудеш колись?"

АНДРІАНА СУСАК

ДОБРОВОЛЕЦЬ БАТАЛЬЙОНУ "АЙДАР",
ГОЛОВА ЖІНОЧОГО ВЕТЕРАНСЬКОГО РУХУ

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

14 БЕРЕЗНЯ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ДОБРОВОЛЬЦЯ

*"Добровольці не потрібні,
щоб охороняти окопи. Вони
потрібні, щоб ходити в
криваві ризиковані штурми
чи стримувати запеклі
атаки ворога".*

ДМИТРО ВЕРБИЧ

ДОБРОВОЛЕЦЬ, КІБОРГ, АВТОР
КНИЖКИ "ТОЧКА НЕПОВЕРНЕННЯ"

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ